

DISERTAČNÍ PRÁCE

ABSTRAKT

ČESKOSLOVENSKÁ NÁMOŘNÍ PLAVBA, 1948–1989

CZECHOSLOVAK OCEAN SHIPPING, 1948–1989

2016

Lenka Krátká

Práce se věnuje problematice založení a rozvoje československé námořní plavby v období let 1948–1989. Téma je zpracováno s využitím velkého množství primárních pramenů; čerpá i z relevantní sekundární literatury. Kromě toho text přináší pohled na československou námořní plavbu prostřednictvím vzpomínek bývalých československých námořníků (zaznamenaných metodou orální historie). Cílem práce je postihnout historii československé námořní plavby v širším kontextu politického, zahraničněpolitického a ekonomického vývoje Československa ve sledovaném období. Klíčový moment pro založení obchodního loďstva znamenal rok 1948, kdy specifický politický a ekonomický vývoj (země se dostala do sféry vlivu Sovětského svazu a zároveň transformovala svou ekonomiku v centrálně řízenou s absencí tržních principů) umožnil rozvoj dopravního odvětví, pro jehož fungování nemělo Československo ani přirozené podmínky, ani praktické zkušenosti. Na základě politicky motivovaného rozhodnutí se Československá námořní plavba na počátku 50. let rozvíjela ve spolupráci s Čínskou lidovou republikou, která tak obcházela embargo uvalené západními státy na nákupy lodí i provoz námořní plavby. Po ukončení spolupráce s komunistickou Čínou (1967) se československé obchodní loďstvo dále rozvíjelo. Do poloviny 70. let se značným ziskem, později podnik čelil problémům, jež souvisely s ropnými krizemi, stále horší konkurenceschopností československého zahraničního obchodu a s narušováním obchodních vazeb s tradičními odběrateli zbraní (převozy tzv. speciálních nákladů byly pro podnik velmi výnosné). Ke konci 90. let, ve svobodném tržním prostředí, flota zanikla, lodě byly prodány.

Klíčová slova: centrálně plánovaná ekonomika, Československo, Čínská lidová republika, námořní plavba, námořník, socialismus, studená válka, zahraniční obchod.